

Herman Ottó

természettudós, etnográfus, polihisztor, politikus
(1835 - 1914)

A sokoldalú kutató tudós, az igényes ismeretterjesztés egyik megteremtője volt. Részt vett az Erdélyi Múzeum adattárának létrehozásában, dolgozott a Magyar Nemzeti Múzeumban, részt vett a Magyar Néprajzi Társaság megalapításában, de megszervezte a Magyar Ornitológiai Központot is. Tudósi és politikusi tevékenysége mellett foglalkoztatta a vadászat, halászat és a pásztorélet. Neve összekapcsolódott a madarászat, a magyar halászat történeti és néprajzi kutatásával.

A felvidéki Breznóbányán született 1835, jún. 26-án. tizenkét éves volt, mikor szülei áttelepültek a Miskolc melletti Alsóhámorba. Középiskolai tanulmányait Miskolcon, az evangélikus főgimnáziumban végezte, majd géplakatos képesítést szerzett, s a bécsi politechnikumba járt. Autodidakta módon szerezte meg természettudományi ismereteit, pl. úgy, hogy rendszeresen bejárt a bécsi Természettudományi Múzeumba. A politechnikumot végül édesapja halála miatt nem fejezte be. Hat évet töltött dalmáciai katonai szolgálatban, majd Kőszegen helyezkedett el fényképészként. Ott ismerkedett meg Chernel Kálmánnal, akinek javaslatára 1864-ben Erdélybe költözött, ahol részt vett az Erdélyi Múzeum adattárának létrehozásában. Ott lépett tudományos pályára, s akkoriban láttak napvilágot első írásai is. Érdeklődése akkoriban főleg a madarakra és pókokra összpontosult. 1875-ben Budapestre költözött, ahol a Magyar Nemzeti Múzeum természettudományi tárának őrsegéde lett, egészen 1879-ig. 1877-ben elindította és szerkesztette a tár folyóiratát, a Természetrizsi Füzeteket. Eközben a Természettudományi Társulat megbízására felkutatta Magyarország pókfaunáját, minek eredményeként megjelent háromkötetes munkája, a Magyarország pókfaunája c. könyv, miben 314 pók fajtát ismerteti (ebből a tudományra nézve 36 új faj volt). 1883-ban nagy szerepet játszott az Állatvédő Egyesület megalapításában, valamint a tudományos madártan, az ornitológia hazai megalapításában. 1885-ben hatalmas halászatgyűjteményt hozott létre. Tudósi és politikusi tevékenysége mellett az igényes ismeretterjesztés egyik megteremtője volt. 1888-ban a Természettudományi Társulat megbízásából egy madárellettel kapcsolatos könyvhöz adatgyűjtés céljából Skandináviába utazott. Megszervezte az ornitológusok II. nemzetközi kongresszusát Budapesten, amelynek nyomán a Magyar Nemzeti Múzeumban 1893-ban megalakult a Magyar Ornitológiai Központ, mi Madártani Intézet néven ma is működik. Ennek az intézménynek haláláig igazgatója volt. 1894-től elindította az Aquila című folyóiratot, mi a hazai madártani kutatások központi orgánuma volt. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megbízásából 1901-ben megírta hatalmas sikerű könyvét A madarak káráról és hasznáról, 1896-ban pedig megrendezte a millenniumi kiállítás halászat és pásztorokodási részlegét. Érdekelte, s ezért gyűjtötte a magyar "ősfoglalkozások" (halászat, pásztorokodás) népi szokásait és tárgyi emlékeit. 1899-ben részt vett a Magyar Néprajzi Társaság megalapításában, amelynek később elnöke is.

Herman Ottó főbb művei:

1. Falco subbuteo Linné. (A kabasólyomról szóló első írása). Erdélyi Múzeum Egylet évkönyvei. III. 1864-65
2. Reliquia Petényiana. 1879.
3. Magyarország pók-faunája I-III. 1876-1879.
4. 4. Természetrajzi füzetek címmel szaklapot indít 1877-ben, szerkeszti 1886-ig.
5. Ősi nyomok a magyar népies halászatban. Bp. 1885.
6. A magyar halászat könyve. I-II. Bp. 1887.
7. A halgazdaság rövid foglalatja. Bp. 1888.
8. Petényi János Salamon. Bp. 1891.
9. Az északi madárhegyek tájáról. 1893.
10. Aquila címmel madártani lapot indít, 1893-tól haláláig szerkeszti. Ma is megjelenő lap
11. A madárvonulás elemei Magyarországon. Bp. 1895.
12. Az ősfoglalkozások. Halászat és pásztorélet. Bp. 1898.
13. A magyar ősfoglalkozások köréből. Bp. 1899.
14. A madarak hasznáról és káráról. Bp. 1901-től több kiadást is megért.
15. A magyar nép arca és jelleme. Bp. 1902.
16. A madarak és fák napja Magyarországon. Bp. 1906.
17. Az 1902. évi nemzetközi madárvédelmi egyezmény és Magyarország. Bp. 1907.
18. A magyarok nagy ősfoglalkozása. Előtanulmányok. Bp. 1909.
19. A magyar pásztorok nyelvkincse. Bp. 1914.
20. Természeti képek. Bp. 1959.